

Drom matkalla

SAVON SAUOMAT 16.12.81

ammattitasaile

Tie on Veijo Baltzarin runoihin perustuva kooste, jonka esittää mustalaisteatteri Drom. Dromin 11-henkinen ryhmä vieraili Mikkelissä ja veti täyden salin. Kaupungin kulttuurilautakunta tarjosi illan. Aiheellinen tunnustus mustalaiskulttuurille, joka paljon on saanut lisävoimia Mikkelistä.

Kahden ja puolen vuoden takaiset ajat tulivat mieleen katsellessani tätä esitystä, joka liikkumattaltaan rajoittui kapealle etnäyttämölle ja jonka perusvoimana oli seitsemän laulajaa ynnä neljä muusikkoa.

Runsaat kaksi vuotta sittenkin oli kyse Veijo Baltzarin runoudesta. "Muistan eläneeni"-kooste jäi mieleen poikkeuksellisenä yrityksenä, uuden vähemmistöpuheen-vuoron esityksenä, jossa sisältö kärsi näyttelijöiden ulkoisesta ujuudesta, kouluttamattomuudesta, ohjaajan puuttumisesta.

Sittemmin valtio on Teatterikorkeakoulun avulla koulunut tusinan verran lahjakkaita mustalaistaiteilijoita perusjoukoksi Drom-ryhmälle, järjestyksessä maailman toiselle mustalaisteatterille.

Tie-esitys osoitti miten ammatti-ihmisten vaikutuspiiri täsmentää ja tiedostuttaa. Ohjaaja Ilkka Vanne oli mukana jo koulutusvaiheen voimainkoetuksessa, "Mustan ruoskan" tuottamisessa.

Veijo Baltzarin tekstit kertovat mustalaisten uhmasta, tuskasta, tunteen syyntymisestä, elämäneidoista, kylmästä ja nälästä.

Sanat jotka valkolaisen suussa kuulostaisivat pliisuilta, tuntuvat mustalaisen suussa kipeltä ja merkittävilä. Asiat ovat todellisia.

Näyttämölistämisen Ilkka Vanne on rajoittanut pieniin elei-

siin, kontaktisiin katseisiin, verkkaiseen kävelyyn. Miten kaukana ollaankaan operettimaisen unkarilaismustalaisuuden elkeistä.

Kontaktit pelasivat suhteellisen hyvin näyttelijä-laulajien välillä, vahvimmin Arvidi Baltzarin ja Valto Hagertin ollessa toisena osapuolena. Sen sijaan näyttelijät välttivät ottamasta yhteyttä orkesteriin. Niinpä Jenö Duka (symbaali), Hannu Hakkarainen (puhallinsoittimet), Tero Sarikoski (lyömäsoittimet) ja Juha Roisko (kitara) jäivät irralleen yhteisöstä, niin olennaisesti yhteistä työtä kuin tässä oltiinkin tekemässä. Orkesteri oli esityksen ammattitaitoisin ryhmä. Toni Edelmannon ja Jenö Dukan musiikki lottui jazzpitoisesta sävystä lamentolauluun. Aikamoinen haaste on kehitellä Drom-teatterille oma musiikkityyli, sellainen joka puhuu itsenään ja sopii tekstien henkeen, on 'mustalaista'.

Arvidi Baltzarin ääni on kehittynyt kovasti sitten "Muistan eläneeni"-koosteen. Mies on muutenkin esityksen käynnistäjä ja pitää näyttelijänä joukkoa koossa. Mia Vasarassa on vakuuttavuutta; hyvin nuori Seija Lindgren kehittynee nopeasti, lähtökohdat ovat hyvät. Saga Nikkinen lauloi korkealta ja hiljaa; ääni joka tyyppiltään täydentää joukkoa, ei sooloissa vakuuta. Valto Hagert, Unto Jääpuro ja Leif Isberg ovt miehekkäitä sillä tavoin että saavat syntymään eroottista vetoa. Ryhmän laulu kärsii pienoisesta epäpuhtaudesta. Laulunopetuksella ja äänenmuodostuksella on vielä töitä.

Drom-teatterin seuraava ensi-ilta on 26. 2. "Nälkäkurjet"-teksti on sekini Veijo Baltzarin.

PIRKKO HEIKKINEN